

SAMMONKANNEL

Ehdotuksen perusedat

Ehdotuksen perusidea on ratkaista uusi iso koulukokonaisuus ja siihen liittyvät laajat piha-alueet yhtenäisenä ja selkeänä koulupuistona, jossa ulkotilat ja sisätilat sisäänkäynteineen liittyvät toisiinsa saumattomasti. Laaja puistomainen piha erilaisine toiminta-alueineen on turvallinen ja kokonaan vapaa ajoneuvoliikenteestä. Rauhallinen horisontaalinen arkkitehtuuri tukee valittua kokonaisvaltaista maisemallista ja toiminnallista lähtökohtaa. Matalahko tiilinen rakennus sijoittuu laajan puistomaisen piha- ja urheilukenttäalueen ja Sammonlahden aluekeskuksen rajalle. Uusi rakennus eheyttää alueen kokonaisrakennetta ja rajaa kirkon edustalle julkisten rakennusten reunustaman aukion. Rakennuksen sijainti vahvistaa myös ulko- ja virkistysalueiden välisiä yhteyksiä koulupuistosta kohti koillista ulkoilualuetta ja Sammonlahden uimarantaa. Ehdotettu kompakti rakennus säilyttää toimintojen väliset etäisyydet lyhyinä ja on varsin tilatehokas lähtökohta muuntojoustavalle oppimisympäristölle.

Ehdotus täydentää Sammonlahden alueen kokoavalla rakennuksella, joka erottuu ympäristössään selkeästi julkiseksi ja vahvan luonteen omaavaksi moderniksi kokonaisuudeksi. Uusi Sammontalo on yhtä aikaa sekä inhimillinen ja lähestyttävä että muunneltava ja helposti käytettävä rakennus. Se uudistaa Sammonlahden identiteettiä persoonallisella tavalla ja tuo arvoa koko alueelle.

Toiminnalliset pääperiaatteet

Koulun asioinnin ja erilaisten juhlatilaisuuksien pääsisäänkäynti sijoittuu kaakkoon suuntautuvan pitkän julkisivun keskelle. Muita sisäänkäyntejä ovat henkilökunnan sisäänkäynti luoteissivulta sekä kirjaston sisäänkäynti uudelta koillispuoliselta aukiolta. Myös liikuntatiloihin on järjestetty mahdollisuus muusta rakennuksesta eriytettyyn sisäänkäyntiin. Sisäänkäynnit on suunniteltu siten, että ne palvelevat mahdollisimman joustavasti tilojen erillis- ja iltakäyttöä.

Sukkakoulun tavoitteiden mukaan oppilaiden ja päiväkotilasten sisäänkäynnit otetaan suoraan katosten suojusta eteisiin. Sisäänkäynteihin saavutaan joko maantasosta tai sääsuojassa olevan portaan ja parven välityksellä toisesta kerroksesta. Sisäänkäyntien yhteydessä on väljät kuraeteiset kengille ja edelleen eteiset ulkovaatteille ja repuille. Oppilassisäänkäyntien yhteydessä on myös ulkovarastot. Eteis- ja aulatiloihin varataan isommille oppilaille myös henkilökohtaisia lukittavia kaappeja. Sisäänkäyntiratkaisu jakaa oppilasliikenteen useille sisäänkäynneille. Huoltopiha on sijoitettu koulun luoteissivulle.

Ehdotuksen tilaratkaisut ovat uusien ja tehokkaiden oppimisympäristöjen tavoitteiden mukaisia. Tilat on jäsennelty eri ikäisille oppilaille varattuihin alueisiin, soluihin. Luokkatilat ikkunaseinillä yhdistyvät keskeiseen aulavyöhykkeeseen, johon voidaan myös rajata opetustiloja. Luokkatiloja voidaan jakaa tai yhdistää luontevasti. Etäisyydet säilyvät lyhyinä ja solut toimivat itsenäisesti omien sisäänkäyntiensä kautta muun talon toiminnasta riippumattomina. Solut liittyvät avoimesti yhteiseen aulavyöhykkeeseen, jota voidaan käyttää myös opiskeluun ja oleskeluun. Tilarakenne tukee joustavaa käyttöä rakennuksen koko elinkaaren ajan.

Kirjasto, nuorisotilat sekä teknisen työn tilat ja terveydenhuolto keskitetään rakennuksen luoteisnurkkaan. Liikuntatilat ja väestösuojat sijoitetaan keskitetysti rakennuksen lounaispäättyyn. Liikuntatilat on mahdollista rakentaa ensimmäisessä vaiheessa siten, että nykyinen palloiluhalli puretaan vasta liikuntatilapäädyn valmistumisen jälkeen.

Ruokasali, näyttämö ja iso liikuntasali sekä koko rakennuksen pituussuunnassa halkaiseva aula-akseli muodostavat virtaavan tilojen sarjan. Erilliskäytettäviin tiloihin on mahdollista tulla sisään kulkematta muiden koulun tilojen kautta.

Iso ruokasali on jaettavissa tarjoilulinjastoineen osiin kalustein, millä keinoin vähennetään ruuhkia ja tiloihin saadaan pienempi mittakaava ja parempi akustiikka. Ratkaisussa otetaan tavoitteeksi, että ruokailuaikojen ulkopuolella ruokalan tiloja voitaisiin käyttää esimerkiksi oppilaiden lukusaleina tai joustavina täydentävinä opetustiloina sekä aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan tiloina.

Piha, maisema ja liikenne

Koulun piha-alueet jäsentyvät toiminnallisten vyöhykkeiden kautta. Piholle sijoittuvat leikki- ja pelialueet eri-ikäisten oppilaiden tarpeisiin. Kovat pinnat ovat maalattuja asfalttipintoja ja julkisivun sävyisin maatiilin kivettyjä alueita. Kestävät maatiilet kiinnittävät rakennuksen hahmon ympäristöönsä, muihin rakennuksiin ja luontoon. Pihan kivettyjen alueiden lomassa on valetuille turva-alustoille sijoittuja liikunta- ja leikkivälineitä sekä pieniä pelikenttiä. Toiminnallisia vyöhykkeitä jaksottavat istutetut alueet ja puuryhmät. Matalilla kivikorimuureilla ratkaistaan maaston tasoerot ja ne toimivat myös istuskelutasoina. Aivan koulun välittömään tuntumaan on esitetty ulko-opetuksen mahdollistavia kokoontumistiloja pöytäryhmineen. Päiväkodin piha on talon aurinkoisella puolella ja se rajautuu puulajipuustikkoon.

Katto- ym. hulevesiä käytetään piha-arkkitehtuurin aiheena. Hulevesien käsittelyä havainnollistavat erilaiset pintavesikourut ja -painanteet. Pihojen kulkureitit on suunniteltu esteettöminä.

Liikennetarkaisu tukee suunnitelman perusideaa turvallisesta pihapuistosta. Syöttöliikenne ja pysäköinnit on sijoitettu siten, että lasten kulkureitit piholle eivät risteä autoliikenteen kanssa. Ratkaisulla luodaan laaja ja turvallinen ajoneuvoliikenteeltä täysin rauhoitettu piha-alue.

Saattoliikenne kouluun sekä päiväkotiin sijoitetaan pääsisäänkäynnin edustalle, jossa on paikkoja lyhytaikaiseen pysäköintiin. Isompi henkilökuntaa ja isoja tilaisuuksia palveleva pysäköintialue on rakennuksen luoteispuolella. Polkupyöräpaikat keskitetään pääosin oppilaiden sisäänkäyntien läheisyyteen.

Arkkitehtuuri ja materiaalit

Helposti lähestyttävä sekä turvallinen ja inspiroiva oppimisympäristö saavutetaan arkkitehtuurin keinoin. Arkkitehtuuri on rakennuksen toiminnallinen käyttöliittymä, joka tukee koulun pedagogista tehtävää. Arkkitehtuuri synnyttää paikan identiteetin ja helpottaa orientoitumista isossa koulussa.

Arkkitehtuuri toteuttaa ohjelmallisia tavoitteita ja rakentaa tiloja ja yhteyksiä solukoulun periaatteiden mukaisesti. Tilasuunnittelun tavoitteena on tehostaa kokonaisvaltaisesti rakennuksen käyttöä. Ehdotus tekee suuresta koulusta inhimillisen kokoisen oppimisympäristön. Tilat ja niiden muodostamat sarjat ovat elämyksellisiä ja virikkeellisiä. Tilojen avaaminen, sulkeminen, muunneltavuus ja monikäyttöisyys ovat yksittäisten luokkien ja tilojen muodostamien ryhmien jäsentelyn pääperiaatteita.

Ehdotuksen arkkitehtoninen hahmo koostuu rauhallisesta ja matalahkosta harkkomaisesta kappaleesta. Arkkitehtuuri perustuu luonnonmukaisiin pintoihin sekä luonnonvalon monipuoliseen käyttöön. Suunnitelma avaa rikkaita tilallisia näkymiä ja muodostaa elämyksellisiä tiloja.

Ehdotus huomioi pääkäyttäjät – lapset – rakentamalla turvallista ja viihtyisää ympäristöä lasten ikä ja kehitystaso huomioiden. Suunnitelman ratkaisut korostavat toisaalta myönteistä yhteisöllisyyttä, mutta myös hallittua yksityisyyttä.

Rakennus toteutetaan kestävästä, ekologisista ja laadukkaista materiaaleista, joilla on alhainen hiilijalanjälki. Rakennuksen julkisivut ovat pääosin eläväpintaista poltettua punatiiltä. Pitkillä julkisivuilla käytetään passiivisena aurinkosuojana julkisivusta ulotettua reikämuurausta. Juurevaa ja luonnonmukaista vaikutelmaa täydennetään vaaleilla puupinnoilla ritilämuurauksen taustaseinissä sekä päätykatosten verhoilussa. Tiilikatto täydentää kokonaisuuden. Lasiseinien ja ikkunoiden sekä materiaalien liittymien detaljoinnissa pyritään kokonaisuutta tukevaan täsmälliseen ilmaisuun.

Sisätilojen materiaalit jatkavat ulkoarkkitehtuurin teemoja. Lattiat pinnoitetaan valettavilla kulutusta kestäväillä betonimassapinnoilla. Rakennuksen runko, puupilarit ja –palkit jätetään näkyviin ja ne kuultokäsitellään. Tavoitteena on luoda materiaaleilla ja pinnoilla sisätiloihin rauhoittava ja maanläheinen tunnelma, joka toimii turvallisena kehyksenä koulun monipuoliselle elämälle ja toiminnalle. Konkreettisenä esimerkkinä on oppilaiden tekemät piirustukset ja muut työt, joiden esittelylle varataan tilaa, kalusteita ja seinäpintaa.

Ympäristöystävällisyys ja ekologisuus

Kohteen ympäristöystävällisyys ja ekologisuus syntyvät usean eri osatekijän summana. Rakennuksen elinkaaren ympäristövaikutusten keskeisimmät tekijät ovat rakennuksen energiankulutuksen vähäisyys sekä käytetyt energialähteet. Kohteessa hyödynnetään päästöttömiä ja ympäristöä vähän kuormittavia energialähteitä kuten aurinkoenergiaa ja maalämpöä. Energiatohokkuuteen vaikutetaan taloteknisten keinojen lisäksi myös passiivisilla ratkaisuilla. Suunnitteluratkaisu on vaipan muodoiltaan kompakti ja sisältää vain vähän kulkimia. Kaakkoisjulkisivun lämpökuormia hallitaan auringolta suojaavan säleikön avulla, mikä vähentää jäädytyksen tarvetta. Päädyissä varjostus saadaan aikaan syvillä katoksilla.

Energiatohokas rakennus on myös älykäs rakennus, jonka toiminnot säätyvät automaattisesti käytön ja olosuhteiden mukaisesti. Opetusrakennuksissa valaistuksen osuus sähkönkulutuksesta on merkittävä ja siksi sitä ohjataan suunnitteluratkaisussa tehokkaasti päivänvalon määrän sekä läsnäolon perusteella.

Runkoratkaisut vastaavat tyypillisesti yli puolesta rakennusten materiaalien synnyttämistä päästöistä. Kohteen rungon moduulimitoitus on tehty siten, että pilarit ja palkit olisi mahdollista tehdä liimapuurakenteisina.

Joustavuus ja muunneltavuus

Energiatohokas rakennus on myös kevyt rakennus. Rakennusten runkoratkaisu on mahdollisimman yksinkertainen ja tehokas. Kantavia pystyrakenteita ovat vain pilarit noin kahdeksan metrin jaolla, mikä on puurakenteelle ihanteellinen jännemitta. Ulkoseinät ovat kevyitä kantamattomia rakenteita. Liimapuupalkkeihin tehdään tehtaalla kattava systeemi-eritys.

Edellä mainitut ratkaisut mahdollistavat rakennuksen erittäin joustavan käytön aikaisen muuntelun. Tilakokonaisuuksiin on joustava rakentaa uusia väliseiniä tai purkaa niitä. Tiloja voidaan avata laajoiksi yhtenäisiksi tiloiksi tai niihin voidaan rakentaa erillisiä huoneita tarpeen mukaan.

Edellä mainitut harkitut ratkaisut sallivat myös käyttötarkoituksen muutokset rakennuksen elinkaaren aikana. Rakennuksen runkomittaan voisi toteuttaa esimerkiksi hoitolaitostiloja, toimistotiloja tai palvelutalotoimintaa.

Laajuustiedot

Hyötyala 13 000 hym²
Bruttoala 16 500 brm²
Tilavuus 98 000 m³